

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 15 JUNI 2007 BETREFFENDE HET VOLWASSENENONDERWIJS EN TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 7 JUNI 2013 BETREFFENDE HET VLAAMSE INTEGRATIE- EN INBURGERINGSBELEID IN FUNCTIE VAN HET HERTEKENDE INBURGERINGSBELEID

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet is erop gericht het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs en het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid te wijzigen in functie van het hertekende inburgeringsbeleid.

Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het Vlaamse Regeerakkoord 2019-24 waarbij een grotere inspanning van de inburgeraar wordt gevraagd en de inburgeraar tegelijk meer kansen wordt geboden door het aanreiken van de hefboven om als een volwaardige burger in Vlaanderen te kunnen functioneren.

In overeenstemming met het hertekende inburgeringsdecreet, bevat het voorliggend ontwerp van decreet volgende nieuwe regels voor de hertekening van het vormingspakket NT2 van het inburgeringstraject:

- De invoering van een test NT2 waarmee alle NT2-cursisten hetzelfde taalniveau A2 kunnen halen;
- De invoering van een inschrijvingsgeld voor de NT2-opleiding met inbegrip van de NT2-test;
- De uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid voor de centra voor basiseducatie met een opleiding Nederlands tweede taal richtgraad 2 in functie van het versterkte taalniveau na het inburgeringstraject.

Tevens wordt in het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid een rechtsgrond voor de vrijstelling van retributie voor een aantal categorieën van inburgeraars voorzien.

MEMORIE VAN TOELICHTING**I. ALGEMENE TOELICHTING****A. Situering**

Het regeerakkoord 2019-2024 van de Vlaamse Regering voorziet in een verdere versterking van het inburgeringsbeleid. De focus daarbij ligt op een verhoogde economische en maatschappelijke zelfredzaamheid van inburgeraars, een snellere verwerving van de Nederlandse taal en het sterker uitdragen van de normen en waarden die we gemeenschappelijk belangrijk vinden in onze Vlaamse samenleving.

De uitvoering van het inburgeringsbeleid wordt traditioneel opgenomen door verschillende organisaties en instellingen uit verschillende beleidsdomeinen. De kern van het inburgeringsbeleid en de algemene coördinatie wordt opgenomen door de verschillende agentschappen voor Integratie en Inburgering, met het

decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid als belangrijkste regelgevend kader.

Ook het beleidsdomein Onderwijs en Vorming heeft een belangrijke opdracht op het vlak van het integratie- en inburgeringsbeleid. De centra voor basiseducatie, centra voor volwassenenonderwijs en de universitaire talencentra staan in voor de verwerving van de Nederlands taal door inburgeraars. Dit door het aanbieden van een laagdrempelig en hoog kwalitatief aanbod van opleidingen Nederlands tweede taal (NT2), dit op maat van de inburgeraar, rekening houdend met schoolse ervaring, mate van geletterdheid in de eigen taal, voorkennis en cognitieve sterkte. Het kader voor de organisatie van deze opleidingen NT2 zit in grote mate vervat in het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

De Vlaamse Regering gaf in een nota die goedkeuring kreeg op 17 juli 2020 een verdere operationalisering aan de plannen uit het regeerakkoord om het inburgeringsbeleid verder te versterken. Deze operationalisering vraagt ook om een aantal aanpassingen aan het decreet volwassenenonderwijs. Meer specifiek gaat het over een aanpassing van de bijdrage die inburgeraars betalen om deel te nemen aan de opleidingen NT2, de invoering van NT2-testen en de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid voor het opleidingsaanbod NT2 in de centra voor basiseducatie tot niveau B1 van het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen.

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State in het advies van 9 december 2021 over een ontbrekende rechtsgrond voor de vrijstelling van retributie voor een aantal categorieën van inburgeraars in het uitvoeringsbesluit bij het inburgeringsdecreet, wordt met dit decreet ook het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid gewijzigd.

B. Inhoud

1. Invoering van een gestandaardiseerde test NT2

Een nieuw element in het inburgeringstraject, is dat een inburgeraar op het einde van de opleiding NT2 een gestandaardiseerde test zal moeten afleggen.

Zoals goedgekeurd in de nota van 17 juli 2020 wil de Vlaamse Regering met deze NT2-test een hefboom bieden zodat elke inburgeraar, maar ook andere anderstaligen, traag-of snel-lerend, ongeacht de plaats waar hij NT2 volgt, hetzelfde taalniveau kan halen en dit ook vast kan stellen in de dagelijkse realiteit, bijvoorbeeld op het werk, bij het solliciteren, tijdens het oudercontact, voor consultaties, enz. In overeenstemming met de nota van 17 juli 2020 wordt ook voorzien dat het certificaat van het betrokken taalniveau pas kan uitgereikt worden indien men slaagt voor deze test. Daarom wordt in het decreet betreffende het volwassenenonderwijs ingeschreven dat cursisten het certificaat van de NT2-opleidingen op het niveau A2 enkel kunnen behalen na het slagen voor een NT2-test die in opdracht van de Vlaamse Regering wordt ontwikkeld.

De selectie van de te testen doelen vertrekt van de opleidingsprofielen NT2 van het secundair volwassenenonderwijs en de basiseducatie en van de ERK-niveaus. De centra die onderwijsbevoegdheid hebben voor een opleiding NT2 op niveau richtgraad 1 dienen deze testen verplicht te organiseren.

De bijdrage voor de deelname aan de test is vervat in het inschrijvingsgeld dat een NT2-cursist voor de opleiding betaalt.

De Vlaamse Regering zal nog verdere uitvoeringsbepalingen treffen over de wijze van afname van de test, het gebruik van de resultaten, de kwaliteitscontrole en beroepsmogelijkheden voor de cursist.

2. Inschrijvingsgeld voor opleiding NT2 in het kader van een inburgeringstraject

Het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 voorziet dat inburgeraars voortaan een bijdrage moeten betalen voor deelname aan hun inburgeringstraject: *"We stappen af van het gratis inburgeringsbeleid. Inburgeraars zullen een financiële vergoeding moeten betalen van twee keer 90 euro wanneer ze een inburgeringscontract tekenen. Hiervoor krijgen zij een cursus maatschappelijke oriëntatie en een cursus NT2 tot op niveau A2. Bij het afleggen van de testen NT2 en maatschappelijke oriëntatie betalen ze voor elk van deze twee testen 90 euro. Deze regeling geldt ook voor vrijwillige inburgeraars. Indien de inburgeraar niet slaagt, dient men opnieuw te betalen voor een nieuwe test. Onkosten die de inburgeraar maakt in het kader van zijn inburgeringstraject (bv. vervoersonkosten) kunnen niet langer worden terugbetaald door de Agentschappen."*

In principe geldt vandaag het normale inschrijvingsgeld voor het aanbod Nederlands tweede taal in het volwassenenonderwijs. Evenwel zijn de meeste cursisten NT2 vrijgesteld van het betalen van inschrijvingsgeld op basis van één van de vrijstellingscategorieën of geldt er een verminderd inschrijvingsgeld. Verplichte en vrijwillige, rechthebbende inburgeraars die een inburgeringscontract hebben getekend genieten een volledige vrijstelling voor de opleidingen 'Nederlands tweede taal alfa mondeling richtgraad 1' (CBE, standaardduur 600 lestijden), 'Nederlands tweede taal alfa mondeling richtgraad 1 - schriftelijk richtgraad 1.1' (CBE standaardduur 1.140 lestijden), 'Latijns schrift - Basededucatie' (CBE standaardduur 180 lestijden), 'Nederlands tweede taal richtgraad 1' (CBE: standaardduur 480 lestijden), 'Nederlands tweede taal richtgraad 1' (CVO: standaardduur 240 lestijden), 'Nederlands tweede taal richtgraad 2' (CVO: standaardduur) en 'lezen en schrijven voor andersgealfabetiseerden' (CVO: standaardduur 40 lestijden).

De vrijstelling voor cursisten met een inburgeringscontract wordt nu opgeheven en vervangen door een regeling waarbij een cursist in een NT2-opleiding op het taalniveau A2 niet meer onder het algemene toepassingsgebied van de inschrijvingsgelden valt. In de plaats komt er een regeling waarbij NT2-cursisten een begrensd inschrijvingsgeld van 180 euro per opleiding NT2 tot het taalniveau A2 betalen. In dat inschrijvingsgeld is ook de eerste deelname aan de NT2-test inbegrepen. De koppeling tussen het aantal lestijden en de hoogte van het inschrijvingsgeld wordt losgelaten.

Het plafond van 180 euro geldt per opleiding en is dus van toepassing op zowel de langere Alfa-NT2 of NT2-opleiding in een CBE als op de NT2-opleiding Richtgraad 1 in een CVO. Op dit **plafond per opleiding** zijn echter twee uitzonderingen. Ten eerste wordt er een uitzondering gemaakt voor de opleidingen 'Latijns schrift - Basededucatie van het leergebied alfabetisering Nederlands tweede taal' en 'lezen en schrijven voor andersgealfabetiseerden in het studiegebied Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2'. Deze opleidingen zijn enkel bedoeld voor anderstaligen met een ander schrift in de eigen moedertaal die eerst het Latijnse schrift moeten beheersen voor ze kunnen starten met de feitelijke opleiding NT2. Deze opleidingen zijn vervat in het inschrijvingsgeld van 180 euro, want ze zijn noodzakelijk voor het behalen van het niveau A2. Een tweede uitzondering geldt voor wie in de loop van zijn traject naar een andere NT2-opleiding geheroriënteerd wordt dan waarvoor hij bij aanvang was ingeschreven. Deze valt onder hetzelfde plafond van 180 euro.

Alle meerderjarige verplichte inburgeraars betalen zonder uitzondering dit inschrijvingsgeld van 180 euro, waar ook een eerste deelname aan de NT2-test in vervat zit. De mogelijkheden tot vrijstelling van inschrijvingsgeld of verminderd inschrijvingsgeld zijn bijgevolg niet meer van toepassing voor deze cursisten wanneer zij zich inschrijven voor een opleiding NT2 in het kader van hun inburgeringstraject.

Voor de andere NT2-cursisten (waaronder ook de vrijwillige inburgeraars) bedraagt het inschrijvingsgeld eveneens 180 euro voor de deelname aan de opleiding op taalniveau A2 en deelname aan de NT2-test. De mogelijkheden tot vrijstelling van inschrijvingsgeld of verminderd inschrijvingsgeld blijven voor deze cursisten wel van toepassing wanneer zij zich inschrijven voor een opleiding NT2 tot taalniveau A2, net zoals voor alle andere opleidingen. Deze vrijstellingen blijven ook geldig indien de cursist herkanst voor de NT2-test.

De cursist die niet slaagt voor de NT2-test moet in functie van een herkansing eerst opnieuw een (deel van de) opleiding volgen. Voor deze opleiding is geen inschrijvingsgeld meer vereist maar wel voor een nieuwe deelname aan de test. Wie de volledige test opnieuw moet afleggen, betaalt 90 euro. Indien echter niet alle vier onderdelen van de test (spreken, luisteren, lezen en schrijven) moeten hernomen worden, betaalt de cursist 22,5 euro per onderdeel waarvoor hij herkanst.

Als een NT2-cursist (gedeeltelijk) vrijgesteld is van dit inschrijvingsgeld, is er voor een nieuwe deelname aan de test geen retributie verschuldigd.

Voor de cursisten met een inburgeringscontract of die al een attest van inburgering behaalden, ingeschreven in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad is een uitzondering voorzien op de financiële bijdrage. Deze inburgeraars hebben de keuze tussen een Nederlandstalig of Franstalig traject. Hierdoor is het aangewezen om rekening te houden met deze specifieke context die de beide systemen in een concurrentiële positie ten opzichte van elkaar plaatst. Het is te vermijden dat Brusselse inburgeraars niet langer voor een Nederlandstalig traject zouden kiezen. Daardoor zouden we een andere uitdrukkelijke ambitie van deze Vlaamse Regering tekortdoen: we willen namelijk waken over het Vlaamse en Nederlandstalige karakter van onze hoofdstad. Momenteel is het Franstalig traject gratis. De bestaande volledige vrijstelling blijft daarom behouden voor deze cursisten, zowel voor NT2-opleidingen op niveau richtgraad 1 als richtgraad 2. Omwille van diezelfde reden worden cursisten die gedomicilieerd zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en die de opleiding NT2 richtgraad 1 of richtgraad 2 volgen in een lesplaats gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad eveneens vrijgesteld van het betalen van inschrijvingsgeld. Deze vrijstellingen, specifiek voor de Brusselse context, zijn bedoeld om te aligneren met de huidige inschrijvingsgelden van het Franstalig onderwijs in Brussel, gezien de concurrentiële positie van het Nederlandstalig en Franstalig onderwijs. Deze vrijstellingen hebben bijgevolg een tijdelijk karakter.

Minderjarigen kunnen vanaf ze deeltijds leerplichtig zijn ook in een inburgeringstraject stappen. In de praktijk gaat het om 16-18 jarige nieuwkomers, die om allerlei redenen een problematische schoolloopbaan hebben. Om deze groep beter te begeleiden worden er inburgeringstrajecten op maat aangeboden, met het oog op het aanleren van het Nederlands en de cursus maatschappelijke oriëntatie. De vrijstelling tot retributie NT2 zal de toegang voor deze groep vereenvoudigen.

De vrijstelling voor mensen die al een attest van inburgering behaalden voor richtgraad 2 blijft behouden. Hierdoor blijft de drempel laag naar een

vervolgopleiding NT2 voor mensen die ervoor kiezen om na hun inburgeringstraject verder Nederlands te leren.

De bijdrageregeling van inburgeraars voor het aanbod aan de universitaire talencentra wordt niet in dit decreet geregeld aangezien de universitaire talencentra niet onder het toepassingsgebied van het decreet volwassenenonderwijs vallen. De aanpassing aan de bijdrageregeling voor de universitaire talencentra wordt apart geregeld.

Een opleiding Nederlands wordt in het traject naar werk door VDAB steeds als passend beschouwd waardoor deze opleiding kosteloos wordt aangeboden aan de VDAB-klant. Door het invoeren van een retributie voor de cursus en taaltest NT2 ontstaat een potentieel conflict tussen het betalend maken van NT2 voor de verplichte inburgeraar enerzijds en het kosteloze opleidingsaanbod NT2 aangeboden via VDAB anderzijds. Er is bepaald dat verplichte inburgeraars de retributie voor de cursus NT2, die ze in het kader van hun inburgeringstraject moeten betalen, niet kunnen terugvorderen bij VDAB. Hierdoor houdt het principe van het invoeren van een retributie voor de cursus en taaltest NT2 ook in de feiten stand.

3. Uitbreiding onderwijsbevoegdheid centra voor basiseducatie met opleiding Nederlands tweede taal richtgraad 2.

In het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 staat het volgende: *"Binnen 24 maanden na succesvolle afronding van het inburgeringstraject moet de verplichte inburgeraar op arbeidsactieve leeftijd (18-65 jaar) die geen job heeft, geen opleiding volgt of niet studeert (d.w.z. in die periode geen 6 maanden onafgebroken gewerkt heeft, een opleiding gevolgd of gestudeerd), een test afleggen voor taalniveau B1 mondeling (luisteren en spreken). Hij betaalt hiervoor een vergoeding van 90 euro. Het bereiken van dit taalniveau doet de inburgeraar op eigen initiatief via scholing (de overheid voorziet hiervoor het nodige aanbod), via werk, via benutting van oefenkansen,..... Indien hij dit taalniveau niet behaalt, dient men opnieuw te betalen voor een nieuwe test."*

In artikel 34/5 van het gewijzigde decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid werd inmiddels ingeschreven dat verplichte inburgeraars op beroepsactieve leeftijd 2 jaar na het behalen van hun inburgeringsattest moeten kunnen aantonen dat ze niveau B1 mondeling hebben behaald. Personen die werken of studeren, of die gedurende een periode van 6 maanden onafgebroken gewerkt of gestudeerd hebben gedurende deze 2 jaar worden vrijgesteld van deze verplichting. Ook personen die omwille van medische of persoonlijke redenen of omwille van beperkte leercapaciteiten dit niveau niet kunnen behalen worden eveneens vrijgesteld. In de memorie van toelichting bij dit decreet werd aangekondigd dat de modaliteiten op vlak van Nederlands als tweede taal zullen geregeld worden in de regelgeving voor het volwassenonderwijs.

Momenteel kan het niveau B1 van het Europese Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen in het volwassenenonderwijs enkel behaald worden via de opleiding Nederlands tweede taal richtgraad 2 van het secundair volwassenenonderwijs in een centrum voor volwassenenonderwijs. Cursisten van de centra voor basiseducatie die na het behalen van het niveau A2 verder opleiding willen volgen om het niveau B1 te bereiken, dienen de overstap te maken naar een andere onderwijsinstelling.

Daarom wordt via deze decreetsaanpassing voorzien dat de centra voor basiseducatie onderwijsbevoegdheid krijgen voor het inrichten van een opleiding Nederlands tweede taal richtgraad 2 die leidt tot een taalniveau B1. Aangezien alle centra voor basiseducatie automatisch onderwijsbevoegdheid krijgen voor

alle opleidingen die onder basiseducatie vallen, moeten er geen aparte programmatieprocedure voorzien worden. Wel dient er werk gemaakt te worden van een nieuw opleidingsprofiel voor de opleiding Nederlands tweede taal richtgraad 2 binnen de leergebieden alfabetisering Nederlands tweede taal en Nederlands tweede taal van de basiseducatie.

Impactanalyse

Responsabilisering: billijke financiële vergoeding voor cursus en test

Het vragen van een financiële vergoeding voor inburgering verhoogt de kosten voor inburgeraars. Door een beperkte financiële vergoeding te vragen, willen we de waarde van het inburgeringstraject voor zowel inburgeraars zelf als de samenleving versterken. Zoals in het decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid wordt toegelicht, is het ook zo dat de financiële vergoeding die wordt gevraagd voor inburgering (cf. het regeerakkoord vier keer negentig euro) relatief laag ligt of op een gelijkaardig niveau ligt in vergelijking met andere landen/regio's waar inburgering betalend is.

Uitbreiding onderwijsbevoegdheid CBE tot niveau B1 van het ERK

Om de kansen van inburgeraars in onze samenleving te versterken, is het belangrijk om ook na het inburgeringstraject een aanklampend beleid te voeren. Een goede kennis van het Nederlands is daarbij zeer belangrijk. Vandaar dat we er mee willen voor zorgen dat inburgeraars na het behalen van het inburgeringsattest hun kennis van het Nederlands verbeteren. Het nieuwe inburgeringsdecreet verwacht van ex-inburgeraars op beroepsactieve leeftijd dat zij 2 jaar na het behalen van hun inburgeringsattest als verplichte inburgeraar, kunnen aantonen dat ze niveau B1 mondeling hebben behaald. Zonder aanpassing van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs betekent dit dat cursisten van de centra voor basiseducatie na het behalen van het niveau A2 zouden moeten overstappen naar een andere onderwijsinstelling om het niveau B1 te kunnen bereiken. We maken het mogelijk dat deze anderstaligen de NT2-opleiding op niveau mondeling B1 in de basiseducatie kunnen volgen.

Budgettaire impact

Voortaan geldt de verplichting om de doelstellingen van de onderdelen van het inburgeringstraject te behalen. Binnen de vormingspakketten maatschappelijke oriëntatie en NT2 wordt verwacht dat de inburgeraars slagen voor de testen. Gezien er momenteel reeds geëvalueerd wordt binnen MO en NT2, betreft het hier dus geen nieuwe opdracht. De manier waarop getest wordt zal wel wijzigen. Cf. het Regeerakkoord zal er op een gestandaardiseerde manier getest worden.

De voorbereiding om tot die test te komen is ondertussen reeds opgestart. De ontwikkelkosten worden opgevangen binnen de beschikbare begrotingskredieten.

De financiële bijdrage die de cursisten voortaan moeten betalen zal een positieve budgettaire consequentie hebben. Conform het Vlaams Regeerakkoord gaat het om een éénmalig 90 euro voor de opleiding NT2 en 90 euro voor de test NT2, hier gevat door een inschrijvingsgeld van 180 euro voor beide. Een exacte raming is niet mogelijk in deze fase omdat het aantal keer dat inburgeraars opnieuw een test afleggen een belangrijk impact hebben op de raming. Dit kan nu nog niet worden ingeschat, gezien de test nog niet ingevoerd is.

Tot slot dient vermeld te worden dat er zowel voor de overheid als de centra kosten zullen zijn m.b.t. de operationalisering van de nieuwe maatregelen. Concreet gaat het om de aanpassing van de registratiedatabank DAVINCI en de

administratieve kosten om de inschrijvingsgelden te kunnen innen. Het is niet mogelijk om dit al te ramen voor de concrete modaliteiten in het uitvoeringsbesluit zijn bepaald. De kosten die deze operationalisering met zich meebrengt zullen gefinancierd worden binnen de beschikbare begrotingskredieten.

Concluderend kunnen we stellen dat de kosten die de wijzigingen aan het decreet met zich meebrengen, zullen ondervangen worden binnen de beschikbare begrotingskredieten en de opbrengsten. De reële opbrengsten en kosten zullen in het eerste jaar na inwerkingtreding nauwgezet gemonitord worden.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 26/10/2021.

Begrotingsakkoord

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd verleend op 8/11/2021.

Implementatie

Er wordt beoogd dat het hertekende inburgeringsbeleid effectief kan starten op 1 september 2022. De nodige tools voor het innen van de inschrijvingsgelden en de afname van de NT2-test worden ontwikkeld. Het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen bereidt zich in 2021 en de eerste helft van 2022 voor op de hertekening van het inburgeringstraject wat betreft het innen van de inschrijvingsgelden.

C. Totstandkomingsprocedure

Het wetgevingstechnisch- en taaladvies 2021/305 werd ontvangen op 15 juli 2021.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd ontvangen op 26/10/2021.

Het begrotingsakkoord werd ontvangen op 8/11/2021.

Op 12 november 2021 werd het voorontwerp van decreet een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering (DOC 1259).

De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) bracht op 14 december 2021 een advies uit. Hieronder worden de elementen van het advies toegelicht met een bijhorende repliek.

De Vlor kan zich niet vinden in de plotse introductie van high stakes testen NT2 voor alle cursisten en meent dat dit een inbreuk op de grondwettelijke vrijheid van onderwijs vormt als het behalen van het certificaat enkel afhangt van het slagen voor een gestandaardiseerde test en niet meer kan afhangen van alternatieve evaluatievormen (permanente evaluatie, portfolio-evalueren ...).

Het is inderdaad zo dat het volwassenenonderwijs en zijn leraren de decretale opdracht hebben om per module de cursist te evalueren en op basis daarvan te beoordelen of de cursist de opleiding met goed gevolg heeft beëindigd en dus recht heeft op een certificaat. De Vlaamse Regering wil zowel voor de cursus maatschappelijke oriëntatie als voor NT2 de kwaliteit verbeteren en gelijkberechtiging

creëren, met oog voor de leercapaciteiten van de cursisten. Ongeacht waar iemand een NT2-opleiding volgt, moet hij hetzelfde taalniveau halen en dit ook kunnen inzetten in de dagelijkse realiteit, bijvoorbeeld op het werk, bij het solliciteren, tijdens het oudercontact, voor consultaties, enz. Bij de ontwikkeling van de test NT2 is er aandacht voor de diversiteit binnen de doelgroep (vb. opleidingsniveau) en voor kwetsbare profielen in het bijzonder (vb. analfabeten, laaggeletterden). Het doel is uiteraard dat elke cursist kan slagen voor de test NT2. De Vlaamse Regering zal de modaliteiten van de test NT2 nog concretiseren in een uitvoeringsbesluit. Daarbij zal er, net zoals in het uitvoeringsbesluit voor het gewijzigde integratie- en inburgeringsbeleid m.b.t. de test voor MO bepaald is, voorzien worden dat de test naast een uniforme gestandaardiseerde test ook voor een deel een procesevaluatie kan bevatten. Bij de ontwikkeling van de gestandaardiseerde NT2-test worden de aanbieders van het volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie zeer nauw betrokken.

- De Vlor uit opnieuw bezwaar tegen de invoering van het inschrijvingsgeld. Indien de overheid bij haar plannen blijft, lijst de Vlor vragen op voor de verdere uitwerking.

De overheid blijft bij het principe van het betalend maken van het volledige inburgeringstraject. Door een beperkte vergoeding te vragen wil de Vlaamse Regering de inburgeringstrajecten minder vrijblijvend maken. Daar tegenover staan meer garanties op een kwalitatief aanbod die de waarde van het traject voor de inburgeraar verhogen.

Op de verschillende vragen van de Vlor, kunnen we volgende antwoorden geven:

1) Het streefdoel voor de inwerkingtreding is 1 september 2022. Cursisten schrijven zich in per module en net zoals dat voor alle andere modules geldt, wordt er steeds rekening gehouden met het statuut van de cursist op het moment van de inschrijving. Voor cursisten met een inburgeringscontract dat afgesloten is vóór de inwerkingtreding van de gewijzigde regelgeving is een overgangmaatregel voorzien.

2) In het geval het statuut van een cursist op een bepaald moment van vrijwillige inburgeraar naar verplichte inburgeraar wijzigt, zullen bij de inschrijving in een volgende module de nieuwe regels voor verplichte inburgeraars toegepast worden.

3) In het voorliggende decreet is een expliciete bepaling opgenomen waaruit blijkt dat niemand voor de eerste deelname aan de NT2-test inschrijvingsgeld zal moeten betalen en dat enkel cursisten die geen volledige of gedeeltelijke vrijstelling van inschrijvingsgeld genieten, zullen moeten betalen bij een herkansing voor de NT2-test. Wie herkanst voor de NT2-test zal per onderdeel (spreken, luisteren, lezen en schrijven) 22,50 euro moeten betalen.

4) De agentschappen integratie en inburgering zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van het taalniveau. Ze hanteren hiervoor een gemeenschappelijk evaluatiereglement, waarin onder meer de bewijzen die in aanmerking komen om het taalvaardigheidsniveau aan te tonen opgenomen worden. Deze bewijzen zullen ook de (deel)certificaten vanuit de CVO's en CBE's omvatten.

5) Door de betaling van een inschrijvingsgeld per module is een zekere mate van spreiding van het totaal verschuldigde inschrijvingsgeld van 180 euro voorzien. Voor cursisten die het moeilijk hebben om meteen het volledige bedrag per module aan het standaardtarief van 1,5 euro per lestijd te betalen, kunnen de centra een afbetalingsplan toepassen indien dit in hun centrumreglement is opgenomen.

6) Het geïnde inschrijvingsgeld moet net zoals de geïnde inschrijvingsgelden van de andere opleidingen volledig aan de overheid overgemaakt worden. Onrechtstreeks komen deze inkomsten voor de overheid terug ten goede van het volwassenenonderwijs via ondersteunende maatregelen, onder meer voor de ontwikkeling van de testen.

7) UTC: De aanpassing aan de bijdrageregeling voor de universitaire talentcentra wordt apart geregeld. Het beurzensysteem zal aangepast worden zodat cursisten zonder vrijstelling een lagere beurs krijgen, en dus 180 euro betalen voor de opleiding. Vrijgestelde cursisten zullen nog steeds een volledige beurs krijgen. Er zal ook een voorwaarde opgenomen worden dat de UTC's deze beurs enkel krijgen voor cursisten die opleidingen volgen waarin gebruik gemaakt wordt van de NT2-toets niveau A2.

- De Vlor is tevreden met de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid van de CBE voor taalniveau B1 maar vraagt om de vaststelling B1 mondeling te laten gebeuren door de CVO en CBE.

De agentschappen integratie en inburgering zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van het taalniveau. Ze hanteren hiervoor een gemeenschappelijk evaluatiereglement, waarin onder meer de bewijzen die in aanmerking komen om het taalvaardigheidsniveau aan te tonen opgenomen worden. Deze bewijzen zullen ook (deel)certificaten vanuit de CVO's en CBE's omvatten.

- De Vlor ondersteunt de noodzaak om de principes van inburgeraar op het vlak van MO en NT2 zorgvuldig op elkaar af te stemmen en vraagt dan ook binnen het NT2-luik met bepaalde aspecten uit het inburgeringsdecreet rekening te houden.

- o De verplichte inburgeraar die voor MO en/of NT2 de doelstellingen niet heeft behaald, maar wel regelmatig deelgenomen heeft, wordt niet gesanctioneerd. Om regelmatig deel te nemen aan een vormingspakket, moet de verplichte inburgeraar minstens 80% deelnemen aan dat vormingspakket
- o In het voorliggende decreet is een expliciete bepaling opgenomen waaruit blijkt dat wie de NT2-opleiding in functie van een herkansing voor de NT2-test volgt, hiervoor geen inschrijvingsgeld moet betalen.
- o De modaliteiten voor de afname zullen verder worden geoperationaliseerd. Net zoals bij de ontwikkeling van deze testen zal er ook bij de afname aandacht zijn voor de diversiteit binnen de doelgroep (vb. opleidingsniveau) en voor kwetsbare profielen in het bijzonder (vb. analfabeten, laaggeletterden).
- o Er komt geen sanctionering voor personen die omwille van hun beperkte leercapaciteiten de doelstellingen van een vormingspakket niet kunnen behalen.

- De Vlor pleit ervoor dat de vaststelling van beperkte leercapaciteiten overdraagbaar is en vraagt zich af wie en op basis van welke (objectieve) criteria de vaststelling van de 'beperkte leercapaciteit' zal bepalen.

De vaststelling van beperkte leercapaciteiten voor de taalvaardigheidsniveaus A2 en B1 mondeling gebeurt op dezelfde wijze en door dezelfde partners. Het Vlaams Afsprakenkader NT2 biedt richtlijnen over de criteria om tot dit besluit te komen. Het is, indien mogelijk, niet de

bedoeling de inburgeraar twee keer dezelfde procedure te laten doorlopen. Het zal echter steeds individueel afgewogen moeten worden of dit al dan niet noodzakelijk is. Voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie worden beperkte leercapaciteiten vastgesteld aan de hand van andere voorwaarden en door andere partners. Het is dus niet mogelijk de resultaten voor de taalniveaus over te dragen naar MO, of omgekeerd. Uiteraard is het wel de bedoeling dat de NT2-aanbieder optimaal samenwerkt met de agentschappen integratie en inburgering. Dat kan bijvoorbeeld tijdens geïntegreerde trajecten.

- De Vlor pleit er met aandrang voor dat de definitie van studeren in het uitvoeringsbesluit van inburgering wordt verruimd om de toegang tot het onderwijsaanbod te optimaliseren.

De definitie van studeren is opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2016 houdende de uitvoering van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Een eventuele aanpassing van dit besluit wordt niet geregeld door het voorliggend wijzigingsdecreet.

De Serv verleende op 20 december 2021 een advies. Hieronder worden enkel de elementen van het advies die niet voorkomen in het advies van de Vlor van een repliek voorzien.

De Serv vraagt om bij de ontwikkeling van de NT2-testen zoveel mogelijk beroep te doen op de aanwezige wetenschappelijke expertise met betrekking tot NT2 in Vlaanderen en de kennis en ervaring bij de NT2-aanbieders.

Zie repliek op het Vlor-advies hierboven.

- De commissie vraagt garanties dat deze testen vrij zijn van bias naargelang het gevolgde NT2-traject, leeftijd, opleidingsniveau, enzovoort

Zie repliek op het Vlor-advies hierboven.

- De Serv dringt er op aan om de mogelijkheden tot gedeeltelijke en volledige vrijstellingen van het inschrijvingsgeld NT2 ook voor verplichte inburgeraars te behouden.

Net zoals voor MO zal elke inburgeraar het begrensde inschrijvingsgeld voor NT2 moeten betalen. De Vlaamse overheid opteert voor een billijk systeem van een lage vergoeding die voor iedereen dezelfde is. Ook in een aantal andere Europese landen zoals Duitsland, Denemarken en Nederland wordt verwacht van inburgeraars dat ze zelf een bijdrage leveren in de kostprijs van het inburgeringstraject. Enkel voor inburgeraars, ingeschreven in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt de volledige vrijstelling van inschrijvingsgeld behouden. Dit gelet op de specifieke Brusselse context waar er ook Franstalige – gratis - trajecten worden aangeboden. Om te vermijden dat Brusselse inburgeraars niet langer voor een Nederlandstalig traject zouden kiezen en daardoor het Vlaamse en Nederlandstalige karakter van onze hoofdstad zou verminderen, wordt de drempel voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad laag gehouden.

- M.b.t. de begrenzing van het inschrijvingsgeld vraagt de Serv zich af of in artikel 7, 3°, bij de invoering van paragraaf 6bis, ook niet §1 moet worden

meegenomen en vraagt ook in de Memorie van Toelichting te verduidelijken wat bedoeld wordt met 180 euro per opleiding.

Er is een verduidelijking in de Memorie van Toelichting opgenomen.

- De Serv vraagt om bij niet slagen voor de gestandaardiseerde NT2-test binnen een redelijke termijn een kosteloze herkansing in het wijzigingsdecreet te voorzien.

Hiervoor verwijzen we naar de repliek op het advies van de Vlor. In het voorliggende decreet is een expliciete bepaling opgenomen waaruit blijkt dat enkel cursisten die geen volledige of gedeeltelijke vrijstelling van inschrijvingsgeld genieten, zullen moeten betalen bij een herkansing voor de NT2-test. Wie herkanst voor de NT2-test zal per onderdeel (spreken, luisteren, lezen en schrijven) 22,50 euro moeten betalen. Door aan de overige cursisten en de verplichte inburgeraars een beperkte bijdrage te vragen wil de Vlaamse Regering de deelname aan het NT2-traject, inclusief de test, minder vrijblijvend maken.

- De Serv vraagt ook om het onderscheid in kostprijs van de verschillende onderdelen van de NT2-test voor A2 (€22,5 per onderdeel) en voor B1 (€45 per onderdeel) te verduidelijken en te motiveren.

Hieraan is gevolg gegeven.

- De Serv vraagt een gedegen monitoring en evaluatie van de impact van de invoering van de gestandaardiseerde NT2-testen en de schrapping van de mogelijkheden tot vrijstellingen van het inschrijvingsgeld vóór het einde van de huidige legislatuur.

De Vlaamse Regering plant een evaluatie in de tweede helft van 2023 omtrent de impact van de verschillende facetten van de hertekening van het inburgeringstraject. Dit gebeurt via een proces in samenwerking met inburgeraars die over ervaringskennis beschikken en andere betrokken organisaties.

- De Serv vraagt meer duidelijkheid over de timing die de Vlaamse Regering voorop stelt voor voorliggende wijzigingen in het volwassenenonderwijs.

Het streefdoel voor de inwerkingtreding is 1 september 2022. De gestandaardiseerde NT2-test zal vanaf dan gefaseerd ingevoerd worden.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit ontwerp van decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt artikel 2 van het decreet van 15 juni 2007 waarin de begrippen worden gedefinieerd. De begripsomschrijving voor 'inburgeraar' is hier opgeheven

en er is een nieuw begrip 'NT2-test' gedefinieerd. Met deze aanpassingen wordt het decreet betreffende het volwassenenonderwijs beter afgestemd op de bepalingen van het decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.

Artikel 3

Dit artikel verruimt de indeling van de leergebieden alfabetisering Nederlands tweede taal en Nederlands tweede taal in de basiseducatie zodat er op dit niveau een opleiding voor mondelinge vaardigheden op niveau B1 mondeling van het Europese referentiekader voor Moderne Vreemde Talen mogelijk wordt. Op basis van deze rechtsgrond kan er een opleidingsprofiel op het niveau richtgraad 2 voor de basiseducatie ontwikkeld worden. Na de goedkeuring door de Vlaamse Regering kunnen de centra voor basiseducatie een NT2-opleiding aanbieden aan ex-inburgeraars die hun versterkt taalniveau B1 mondeling zullen moeten aantonen.

Artikel 4

In overeenstemming met de nota van 17 juli 2020 bepaalt dit artikel dat het certificaat van het NT2-taalvaardigheidsniveau A2 pas kan uitgereikt worden indien men slaagt voor de NT2-test. Wie niet geslaagd is voor deze test, kan herkansen maar moet dan wel eerst opnieuw een NT2-opleiding volgen. Dat kan onder de vorm van een herhaling van (een) module(s), al dan niet in verkorte of verlengde duur, of onder de vorm van een open module waarin competenties op maat worden geselecteerd.

Artikel 5 en 6

Deze artikelen geven respectievelijk de centra voor basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs de opdracht om de NT2-test daadwerkelijk te organiseren voor de cursisten die het taalvaardigheidsniveau A2 moeten of willen behalen. De CBE en CVO zullen onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering zal bepalen, de gestandaardiseerde test afnemen bij deze NT2-cursisten. Door deze verantwoordelijkheid aan de CBE en CVO toe te vertrouwen zorgen we ervoor dat kandidaten geen verplaatsingen naar onbekende locaties moeten maken en de test kunnen afleggen in een vertrouwde omgeving. We rekenen hierbij op de professionaliteit van de centra en zullen hen ook met bijkomende maatregelen ondersteunen in functie van een maximale garantie voor de standaardisatie, zoals het opstellen van een gedetailleerd draaiboek, het voorzien in trainingen, ...

Artikel 7

Dit artikel regelt de financiële bijdrage die de NT2-cursisten voor de NT2-opleiding tot taalvaardigheidsniveau A2 en de test zal moeten betalen.

Voor de inschrijving in de opleiding tot het niveau richtgraad 1 (taalvaardigheidsniveau A2) zijn cursisten het standaardtarief van 1,5 euro per lestijd verschuldigd met een plafond van 180 euro. Indien zij ook de opleiding Latijns Schrift van de basiseducatie of Lezen en Schrijven voor Andersgealfabetiseerden van het secundair volwassenenonderwijs moeten volgen, is het daarvoor verschuldigde inschrijvingsgeld ook inbegrepen in het plafond van 180 euro. Dit geldt ook voor NT2-cursisten die in de loop van hun inburgeringstraject geheroriënteerd worden naar een andere NT2-opleiding (bijvoorbeeld cursisten die zijn doorverwezen naar een NT2-opleiding richtgraad 1 van een CVO maar later geheroriënteerd worden naar een NT2-opleiding richtgraad 1 van een CBE).

Verplichte inburgeraars kunnen op geen enkele vrijstelling beroep doen. De mogelijkheden tot vrijstelling van inschrijvingsgeld of verminderd inschrijvingsgeld van 0,30 euro blijven voor de andere cursisten (waaronder de vrijwillige inburgeraars) wel van toepassing wanneer zij zich inschrijven voor een opleiding NT2 op taalniveau A2.

In afwijking hierop blijft de volledige vrijstelling van inschrijvingsgeld behouden voor alle cursisten met een inburgeringscontract of die al een attest van inburgering behaalden, ingeschreven in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, ook bij meerdere inschrijvingen in dezelfde module. Daarnaast wordt ook een vrijstelling voorzien voor NT2-cursisten die gedomicilieerd zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en die de opleiding NT2 richtgraad 1 of 2 volgen in een lesplaats gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, ook bij meerdere inschrijvingen in dezelfde module.

Het verhoogde tarief geldt niet meer voor de NT2-cursisten in de opleidingen op taalvaardigheidsniveau A2. Hierdoor zal een cursist nooit meer dan 180 euro betalen voor de NT2-opleiding, ongeacht het aantal keer dat een opleiding opnieuw gevolgd wordt. Wanneer een verplichte inburgeraar niet slaagt voor de test en niet vrijgesteld is van het betalen van inschrijvingsgeld, moet hij enkel opnieuw betalen voor het opnieuw afleggen van de test (met een maximum van 90 euro). Voor de cursus dient niet opnieuw betaald te worden.

De deelname aan de NT2-test zit vervat in het inschrijvingsgeld voor de opleiding. Indien de cursist niet slaagt en opnieuw (een onderdeel van) de test aflegt, betaalt de cursist die op geen enkele vrijstelling aanspraak kan maken, een eigen bijdrage van maximaal 90 euro. De test op het taalvaardigheidsniveau A2 bestaat uit 4 onderdelen. Per onderdeel bedraagt de eigen bijdrage 22,50 euro. Cursisten die wel (gedeeltelijk) vrijgesteld zijn van inschrijvingsgeld, betalen voor een nieuwe deelname niet.

De vrijstelling voor mensen die al een attest van inburgering behaalden voor richtgraad 2 blijft behouden. Hierdoor blijft de drempel laag naar een vervolgopleiding NT2 voor mensen die ervoor kiezen om na hun inburgeringstraject verder Nederlands te leren.

Er wordt een vrijstelling toegevoegd voor minderjarige inburgeraars die in het kader van een inburgeringstraject NT2-onderwijs volgen, ook bij meerdere inschrijvingen in dezelfde module.

In paragraaf 6 wordt een technische aanpassing gedaan waarbij punt 1° correct geformuleerd wordt.

Artikel 8

Een overgangsmaatregel verduidelijkt dat cursisten die vóór de inwerkingtreding van het wijzigingsdecreet hun NT2-opleiding tot niveau A2 aanvatten en gebruik maakten van de volledige vrijstelling als inburgeraar met een inburgeringscontract op basis van de huidige regelgeving, nog door de bestaande regeling gevat zijn en bijgevolg met volledige vrijstelling van inschrijvingsgeld hun NT2-opleiding kunnen afronden. In het geval de cursist met inburgeringscontract al meer dan drie keer voor dezelfde module was ingeschreven, is ook het verhoogd tarief van 1,5 euro nog van toepassing.

Artikel 9

Het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid wordt gewijzigd om te voorzien in een delegatie aan de Vlaamse

Regering om vrijstellingen te kunnen verlenen van de retributies voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie. Dit in navolging van een opmerking die de Raad van State maakte in haar advies 70.407/3 van 9 december 2021 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2021 tot wijziging van artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, tot wijziging van de regelgeving over het Vlaamse integratie-en inburgeringsbeleid en tot bepaling van de inwerkingtreding van artikel 3 van het decreet van 22 december 2017 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018. De Raad van State merkte op met betrekking tot het toekomstige artikel 27/3, §5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2016, dat dit artikel niet in overeenstemming was met artikel 30, §3, laatste lid, van het decreet van 7 juni 2013, zoals dat moet worden begrepen in het licht van artikel 173 van de Grondwet. Om deze reden wordt het derde lid van paragraaf 3 van artikel 30 van het decreet van 7 juni 2013 gewijzigd.

Artikel 10

Via dit artikel wordt een delegatie opgenomen aan de Vlaamse Regering om de nodige overgangsmaatregelen te nemen voor de invoering van de retributies voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 30, §3, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.

Artikel 11

Een opleiding Nederlands wordt in het traject naar werk door VDAB steeds als passend beschouwd waardoor deze opleiding kosteloos wordt aangeboden aan de VDAB-klant. Voorliggend decreet voert een retributie in voor de cursus en taaltest NT2. Hierdoor ontstaat een potentieel conflict tussen het betalend maken van NT2 voor de verplichte inburgeraar enerzijds en het kosteloze opleidingsaanbod NT2 aangeboden via VDAB anderzijds. Door toevoeging van deze paragraaf wordt verduidelijkt dat verplichte inburgeraars de retributie voor de cursus NT2, die ze in het kader van hun inburgeringstraject moeten betalen, niet kunnen terugvorderen bij VDAB. Hierdoor houdt het principe van het invoeren van een retributie voor de cursus en taaltest NT2 ook in de feiten stand.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS